

Stortingets næringskomite - Statsbudsjettet

Skog-, klima- og energitiltak (kap. 1149 post 73), LMD. Vårt forslag:

Tilskuddet til skog-, klima- og energitiltak må omgjøres til reelle klimatiltak, som f.eks. tilskudd til utstrakt bruk av lukka hogstformer og å forlenge omløpstida på et skogbestand før det hogges.

Begrunnelse: Det er gledelig at budsjettet for 2019 reduserer disse miljøfiendtlige subsidiene, feilaktig framstilt som «klimatiltak i skog», med 10 millioner, til 38,9 millioner. Om de resterende midlene blir stående forventer Naturvernforbundet at det legges føringer for at de brukes på tiltak med direkte og kjent positiv klimaeffekt og som ikke er direkte skadelig på biologisk mangfold og skogen som økosystem, slik Regjeringen legger opp til.

Skogens er viktig i klimasammenheng. Flatehogst bidrar til store karbonutslipp fra skogsjord og skogen som økosystem. Det tar lang tid for en ny skog å «tilbakebetale» karbonutslipp som flatehogst gir, trolig minst 90–150 år. Skogbrukets beste klimabidrag på kort og mellomlang sikt vil derfor være lukka hogst og la skogen stå lenger før den hogges. Å beholde variert og gammel skog er også viktig klimatilpasning gjennom skogens evne til vannregulering, flom- og rassikring. Det er derfor viktig å bevare skogareal og unngå store flatehogster, som kan bidra til økt vanninnhold i jorda og svekke aktive røtters bindende effekt på jordsmonnet. Dette er også bra for biologisk mangfold, rekreasjon og friluftsliv. Gjødsling av skog har negative konsekvenser for naturmangfoldet og gir heller ikke spesielt gode eller kostnadseffektive klimaresultater.

Landbrukets utviklingsfond, LUF (kap. 1150 post 50), LMD. Vårt forslag:

LUF-midler til miljøfiendtlige skogbruks-subsidier må fjernes, siden dette er i konflikt med våre internasjonale forpliktelser knyttet til konvensjonen om biologisk mangfold (CBD). Både fordi miljøfiendtlige subsidier skal avskaffes og fordi den bruken Regjeringen legger opp til øker presset på vår mest trua skognatur.

Konkret må midler til bygging av skogsveier reduseres og kun gå til utbedring av eksisterende veier. Videre må arbeidet med artsbevaring og restaurering/oppretholdelse av utvalgte kulturlandskap økes med minst 8 mill. kroner og de må knyttes direkte til reelle prosjekter og ikke til «rydding av kratt langs veier for å gi turister utsikt».

Begrunnelse: Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til LUF-midler til skogbruk under Landbrukets utviklingsfond med 20 millioner. Dette kamoufleres som klima- og biomangfoldtiltak, men er i realiteten midler som virker stikk motsatt. Miljøfiendtlig subsidiering av bygging av skogsveier gir indirekte store negative effekter på biologisk mangfold i skog. Regjeringen subsidierer veibyggning i INON-områder inkludert skoger med villmarkspreget. Slike er dokumentert å være biologisk svært viktige, med et naturmangfold som er sammenliknbart med naturreservat og nasjonalparker og

dobbelt så stort som i vanlig drevne skoger. Bygging av skogsveier er den største trusselen mot villmarka. Disse gammelskogene og de verdifulle INON-områdene må ikke åpnes gjennom bygging av skogsveier og hogst. I tillegg kamufleres dette som klima- og miljøtiltak, noe som er naturfaglig helt feil, da virkningen faktisk er negativ både i klima og i mangfoldsammenheng.

Regjeringen vil gjennom å gi tilskudd til økt hogst og veibygging i bratt terreng subsidiere tiltak som kan føre til økt flomfare, skred og erosjon. Hogst av gammelskog er også et dårlig klimatilak, siden det frigjør store mengder karbon fra skogsjorda. Det må derfor stilles strenge krav til hvor det blir gitt støtte til bygging av skogsveier og taubane, og bevilgningene må reduseres. Alle miljøfiendtlige subsidier må fjernes, og støtte må kun gis til tiltak som ivaretar og bedrer skogen som livsmiljø og som gir reell klimaeffekt. Midler til miljøtiltak er bra, men de må konkretiseres, være skogøkologisk kvalitetssikret og faktisk sikre at de er reelle miljøtiltak utover dagens eksisterende krav.

Naturvernforbundet oppfatter at de miljøfiendtlige subsidiene til skogbruket kommer i direkte konflikt med punkt i Jeløyaplattformen med mål om å: Arbeide for å nå ambisjonene i Aichi-protokollen, og følge opp naturmangfoldmeldingen i tråd med Stortingets innstilling.

24 prosent av de trua artene er avhengige av at det seminaturlige kulturlandskapet opprettholdes og skjøttes. Ordningen med utvalgte kulturlandskap i jordbruket bidrar til å sikre slik skjøtsel gjennom frivillige avtaler og er populære lokalt. For å ta vare på et representativt utvalg av verdifulle norske kulturlandskap bør denne ordningen utvides. Dette må omfatte både flere verdifulle kulturlandskap og en aktiv, bevaringsbiologisk basert skjøtsel av områdene. For å få til en ambisiøs økning av antall utvalgte kulturlandskap med en biologisk tilfredsstillende skjøtsel trengs det mer penger til slike konkrete tiltak. Det betyr at komiteen må etterspørre konkrete og ambisiøse mål og må be om biologisk faglig oppfølging.

Tilsyn, sikring og miljøtiltak ved gruver (kap. 906 post 01, 30 og 31) NFD. Vårt forslag:

- Sikrings- og miljøtiltak (post 30) økes til 10 mill. kroner, som er 3 mill. kroner mer enn regjeringens forslag.
- Minst halvparten av de økte driftsmidlene (post 01) øremerkes tilsyn.

Begrunnelse: Gruvedrift gir store utfordringer med naturinngrep og forurensing både i driftsfasen og lenge etterpå. Derfor er også Direktoratet for mineralforvaltnings tre første hovedmål å:

1. sørge for forsvarlig og bærekraftig forvaltning av mineralressurser
2. redusere miljømessige konsekvenser av tidligere mineraluttak
3. sørge for forsvarlige sikringstiltak

Direktoratets tilsynsvirksomhet er blitt kraftig nedprioritert i seinere år. På tross av økte driftsmidler blir det rapportert om manglende kapasitet til tilsyn, fordi all kapasitet går til behandling av driftssøknader og effektivisering av prosessen med å behandle nye søknader. Dette er uholdbart for en næring som har som mål å være blant verdens mest miljøvennlige. Det er viktig at arbeidet med tilsyn igjen prioriteres, spesielt fordi antall driftssøknader øker. Oppfølging av at eksisterende anlegg blir drevet forsvarlig, er viktigere enn rask utbygging av ny gruvevirksomhet.

Naturvernforbundets forslag til komitémerknad: «Komiteen ber om at direktoratets tilsynsvirksomhet igjen blir prioritert, og at behandling av nye søknader om gruvevirksomhet ikke går på bekostning av tilsyn med eksisterende anlegg, for å sikre bærekraftig og miljømessig forsvarlig drift».